

مالیخولیای آقای نخست وزیر

۲۵ آبان ۱۳۹۵ ساعت ۱۳:۱۳

حاجی میرزا آغاسی که دیگران نسبت کشف و کرامات به او داده بودند و امر بر خود او نیز مشتبه شده بود، گاهی دچار افکار مالیخولیایی عجیب می‌شد. او در عالم وهم و خیال لشکر می‌آراست و قفقازیه را از روسیه تزاری باز می‌گرفت و ملکه ویکتوریا را از اریکه‌ی سلطنت بریتانیای کبیر به زیر می‌کشید. این مرد صوفی مسلک که در سایه‌ی غفلت محمد شاه به کمال قدرت و نفوذ خود در کشور رسیده بود، دست به کارهای عجیب می‌زد.

جوان و تاریخ - سبک زندگی

حاجی میرزا آغاسی که دیگران نسبت کشف و کرامات به او داده بودند و امر بر خود او نیز مشتبه شده بود، گاهی دچار افکار

مالیخولیایی عجیب می‌شد. او در عالم وهم و خیال لشکر می‌آراست و قفقازیه را از روسیه تزاری باز می‌گرفت و ملکه ویکتوریا را از اریکه‌ی سلطنت بریتانیای کبیر به زیر می‌کشید. این مرد صوفی مسلک که در سایه‌ی غفلت محمد شاه به کمال قدرت و نفوذ خود در کشور رسیده بود، دست به کارهای عجیب می‌زد. کنت دوسرسی وزیر مختار فرانسه که قبلاً ذکر او رفت در جای دیگر از کتاب خود به نام «ایران» درباره‌ی حاجی میرزا آغاسی چنین می‌نویسد:

«هیچ امری عجیب‌تر از شنیدن نظریات و نقشه‌های این مرد مقتدر نبود، به خصوص که او آن‌ها را با آرامش طبع شگفت‌آوری شرح و تفصیل داد. یک روز به من گفت که از دست تقاضاهای بی‌جای انگلیس جگرم خون است چیزی نمانده است که سپاهی به کلکته بفرستم و ملکه ویکتوریا را دستگیر کنم و در ملاء عام او را به دست سپاهیان بسپارم تا هر معامله‌ی ناسزا که می‌خواهند نسبت به او روا دارند. روزی دیگر از کشتی‌هایی که در خیال خود آن‌ها را ساخته بود، صحبت می‌داشت و می‌گفت که می‌خواهد با آن‌ها تجارت بحری انگلیس را نابود سازد حاجی میرزا آغاسی صدراعظم درویش مسلک ایران علیرغم درویشی و صوفیگری که نشانه‌ی آن گریز از مادیات و جمع مال و ثروت است مدت صدارت خود، املاک بسیار از متعلقات دولت و مردم را غصب کرد و در آخرین سال سلطنت محمد شاه (۱۲۶۴ هجری) چون وارثی نداشت و می‌دانست که پس از مرگ او املاکش را دولت ضبط خواهد کرد، همه‌ی آن‌ها را به محمد شاه بخشید و منظور او از این عمل آن بود که خود را از بازخواست احیاناً کیفر اعمال خویش به وسیله‌ی پادشاه جدید (ناصر الدین شاه) و رجال دربار او در امان نگاه دارد.

عوام فریبی و سالوس و ریاکاری نیز از خصایص اخلاقی حاجی میرزا آغاسی بود. رابرت واتسن انگلیسی در کتاب تاریخ قاجار چنین می‌نویسد: «به نظر می‌آید که حاجی میرزا آغاسی برای جلب قلوب هرگز جواب رد به متقاضیان حقوق مستمری یا پاداش نمی‌داد و به ندرت جواب رد صادر می‌نمود. این پرداخت‌ها را مستقیماً انجام نمی‌داد مگر به افراد خودشاصولاً حوالجات دولتی را عهده‌ی حکام ایالات صادر می‌نمود. می‌گویند از صدور این حوالجات نیت حاجی پرداخت نبود و مایل بود حکام این مطلب را متوجه باشند و چون حوالجات نیت حاجی پرداخت نمی‌شد به حسن شهرت و دست و دل‌بازی حاجی می‌افزود اما بدنامی آن متوجه دولت می‌گردید. به این ترتیب کسب محبوبیت می‌کرد و بالمآل مبالغه‌گفتی از تعهدات پرداخت نشده دولتی روی دست امیر نظام امیرکبیر ماند.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۲۱۶۴/ماليخولياي-آقاي-نخست-وزير>